

Voorafbetaling: opsplitsing onder echtgenoten

Stephan Janssens en David Bogaert
Ernst & Young Tax Consultants

Decumul

Vanaf aanslagjaar 2005 (inkomsten van 2004) geldt voor echtgenoten of wettelijk samenwonenden het stelsel van de decumul van de inkomsten. Dit houdt in dat elke echtgenoot of wettelijk samenwonende fiscaal als een afzonderlijke belastingplichtige wordt beschouwd en dat de belasting wordt berekend op de eigen inkomsten van elke echtgenoot of wettelijk samenwonende apart.

Voorafbetalingen

Ook voorgaande jaren werden de inkomsten van gehuwden reeds afzonderlijk belast, maar er bestond toch nog een link tussen de beiden. Zo werden de onroerende inkomsten steeds belast bij de persoon met het hoogste inkomen, ongeacht wie van beiden eigenaar was. Deze discriminatie tussen gehuwden en ongehuwden verdwijnt.

Een andere discriminatie is die van de voorafbetalingen: tot nog toe speelde het geen rol wie de voorafbetalingen deed. De gevolgen van de voorafbetalingen waren altijd voor de gehuwden samen van toepassing. Maar dat verandert.

Door de huidige "decumulatie" wordt de vermeerdering in geval geen of ontoereikende voorafbetalingen zijn gedaan, berekend in hoofde van elke echtgenoot of wettelijk samenwonende op basis van de eigen inkomsten en de eigen voorafbetalingen. Met andere woorden, elke echtgenoot of wettelijk samenwonende moet ten persoonlijke titel voorafbetalingen doen om een belastingvermeerdering te vermijden.

Op deze regel bestaat een uitzondering voor de "meewerkende echtgenoot". De wet voorziet immers dat het overschot van de voorafbetalingen gedaan door de toekennende echtgenoot van rechtswege toekomt aan de meerwerkende echtgenoot.

Mededeling van de minister

In een persmededeling van de minister van financiën, Didier Reynders, van 13 juli 2004 staat te lezen dat - ondanks de geleverde inspanningen op het vlak van communicatie inzake individualisering van de belastingen en voorafbetalingen - klaarblijkelijk niet alle belastingplichtigen op de hoogte waren van de draagwijdte van dit principe.

Daarom besliste de minister van financiën dat aan de echtgenoten en wettelijk samenwonenden die voor het eerste en tweede kwartaal van 2004 voorafbetalingen gedaan hadden, uitzonderlijk de mogelijkheid werd geboden om die voorafbetalingen onder hen te verdelen, op de wijze die zij verkiezen, met behoud van de voordelen voor het kwartaal waarin die voorafbetalingen gestort werden. Volgens de persmededeling zullen de betrokken gezinnen hierover een schrijven van de administratie ontvangen.

Die brief werd verstuurd in de loop van de maand september. In die brief worden de gezinnen uitgenodigd hun voorstel tot verdeling van de voorafbetalingen uiterlijk op 1 oktober 2004 in te dienen.

Maar ook die datum leek te hoog gegrepen. Enige tijd later moest de minister van financiën deze indieningstermijn verlengen tot 29 oktober 2004. Dat was dan ook meteen na de vervalddag van het derde kwartaal van voorafbetalingen (dat was op 11 oktober 2004). Daarom werd meteen ook maar beslist om de voorafbetalingen voor het derde kwartaal die al zouden zijn doorgevoerd op het ogenblik van ontvangst van de brief van de administratie, op dezelfde wijze te behandelen als de voorafbetalingen van het eerste en tweede kwartaal van 2004. Voorwaarde is wel dat de belastingplichtigen er in hun antwoordformulier melding van maken.

Kritiek

In de hierboven vermelde persmededelingen wordt echter niets gezegd over de manier waarop de voorafbetalingen optimaal zouden kunnen worden verdeeld onder de echtgenoten of wettelijk samenwonenden. De bepaling van de meest optimale verdeling van de voorafbetalingen blijkt in de realiteit niet eenvoudig zijn.

De vraag rijst ook waarom de uitzondering voor de meewerkende echtgenoot (waarbij het overschot aan voorafbetalingen automatisch wordt overgeheveld aan de meewerkende echtgenoot) niet voor iedereen geldt. Het zou de administratieve last verminderen die wordt veroorzaakt doordat elke echtgenoot/wettelijk samenwonende afzonderlijk moet voorafbetalen. Een kleine aanpassing aan de wet zou hiertoe volstaan.